SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCIV, No. 150. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, AUGUST 7, 1987 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 7-го СЕРПНЯ 1987 РІК XCIV. Ч. 150.

В. ЧОРНОВІЛ ДОМАГАЄТЬСЯ У ҐОРБАЧОВА ПРАВ НА ДИСКУСІЮ НАЦІОНАЛЬНОГО ПИТАННЯ

Ню Йорк (ЗП УГГ). — Як повідомляють правозахисники з Москви у середу, 5-го серпня 1987 року, звернувся листом до генерального секретаря ЦК КПСС Міхаїла Ґорбачова колишній політичний в'язень В'ячеслав Чорновіл у справі національної політики та права на дискусію українського національного питання і висвітлення „білих плям" в українській історії і культурі".

В. Чорновіл

Крім того, в листі до Ґорбачова, В. Чорновіл пропонує відновити видання „„Українського Вісника". Він виходив як нереперіодичний журнал в українському самвидаві на початку 70-их років і був розгромлений совєтським режимом. Сьогодні „Український Вісник" міг би бути речником „гласности" українського національно-демократичного руху. Українські політв'язні звільнені з таборів не можуть задовольнитися співучастю в московському журналі :„Гласность", поскільки в Україні виходив свій громадський і літературно-мистецький журнал такого самого напрямку, для висвітлення актуальних проблем українського життя.

Відновлений „Український Вісник" мав би бути суспільно-культурним місячником і виходити під прізвищем колишнього незмінного редактора В. Чорновола.

Передруки „Українського Вісника" за кордоном можливі під умовою, щоб матеріяли не були редаговані чи змінювані, а також не супроводжалися сторонніми передмовами.

В. Чорновіл, народжений 24-го грудня 1937 року, відомий український журналіст, був звільнений 1985 року після четвертого засуду (перший був 1966 року з умовним вироком) за активну участь в українському правозахисному русі, зокрема за редаґування самвидавного журналу „Український Вісник" та за діяльність в Українській Гельсінкській Групі. В. Чорновіл обстоював погляди, які збігаються з нинішньою урядовою політикою „гласности". Після звільнення поселився у Львові, де працює кочегаром.

Як інформують із ЗП УГГ вже стали відомі обставини, в яких звільнено Михайла Гориня.

Показується, що він не підписував ніякої заяви чи покаяння. У його поганому стані здоров'я, він недавно мав ще одну серцеву атаку. У день після того, його викликали з речами до відїзду, не кажучи нічого. М. Горинь був певний, що його везуть до лікарні, тим часом його подорож закінчилася на волі у Львові, де він злучився із важкою хворою дружиною Ольгою. Отож його прискорене звільнення з ув'язнення було зумовлене станом здоров'я.

В Римі успішно закінчено 17-ті літні курси УКУ

Рим (УКУ). — Тридцять один слухач, 10 викладачів, 78 лекцій, 18 робочих днів, три дні наукової конференції (з 18 доповідями) — ось балянс цьогорічних 17-их літніх курсів Українського Католицького Університету, що відбулися в Римі в днях від 21-го червня до 22-го липня 1987 року.

Крім цього, студенти і викладачі відбули три цілоденні прогулянки до замітних місць Італії (Ассізі, Орвієтто, Фльоренція, Помпеї, Монтекассіно), півдня провели на відвідинах римських замків в околиці Риму, побуваючи в трьох місцях з українською присутністю, а в Римі відвідали всі українські установи — Патріярший двір на Піяцца Мадонна деі Монті, Колеґію св. Йосафата, Українську Малу Семінарію Отців Салезіян, Генеральні курії Отців Василіян, Сестер Василіянок і Служебниць.

Студенти також мали можливість оглянути замітні місця старовинного і середньовічного Риму, включно із Ватиканським музеєм, відбуваючи таким чином практично лекції з римської цивілізації. У середу, 1-го липня викладачі і студенти взяли участь у папській авдієнції, під час якої вирізнено українську групу. Папа Іван Павло ІІ звернувся такими словами до українських учасників українською мовою:

„Вітаю сердечно українських студентів з країн Европи й Америки, що прибули до Риму для приготовлення до святкування Тисячоліття Хрищення Київської Руси. Бажаю Вам усім милого перебування у столиці Святого Петра та з цілого серця уділяю вам і всім, що дорогі вашому серцю, наше Апостольське Благословення".

Студенти слухали викладів на загальну тему „Християнські елементи в українській культурі". Викладали: проф. Мирослав Антонович (Голляндія) про вплив церковної музики на українську народну і клясичну музику; Юрій Гаєцький (УНІГУ) про церковні братства в Україні; д-р Олекса Горбач (університет у Франкфурті) про вплив літургічних мов на українську живу і літературну мови; початки італійської мови подав ієромонах Гліб Лончина; про релігійні ідеї в суспільно-політичній думці княжої України викладав проф. Василь Маркусь (університет Лойола в Чикаґо); лекції про вплив релігії на українську філософську думку—д-р Кирило Митрович (Париж), курс української мови на підвищеному рівні для деяких студентів та виклади про модерну українську поезію давав д-р Ярослав Розумний, професор Манітобського університету, та про релігійну тематику в українській прозі викладав проф. Леонід Рудницький з університету ЛяСалл у Філядельфії. Д-р Дарія Маркусь викладала про мистецтво княжого Києва, і вона також керувала всіми прогульками в Римі та поза Римом, даючи студентам відповідне історично-культурне тло про об'єкти й відвідувані місця. Адміністратором курсів та духовником курсів був о. Г. Лончина. Студенти мешкали в близьких до УКУ на Вія Боччея пансіонах, що їх провадять італійські сестри.

В час курсів відбулися дві товариські імпрези — фолкльорний вечір українських студентів з Юґославії та вечір самодіяльности і скечів, що його влаштували студенти з Польщі. Були ще відзначення особистих празників та ім'янин, а саме народження Патріярха Ми-

(Закінчення на стор. 3)

І. ДЕМ'ЯНЮК ВІДКИНУВ ОБВИНУВАЧЕННЯ ПРОКУРАТОРА

ПЕРЕПИТУВАННЯ ОСКАРЖЕНОГО ЗАКІНЧЕНО, ПОЧИНАЮТЬ СВІДЧИТИ ЕКСПЕРТИ ВІД ДОКУМЕНТІВ.

Єрусалим, Ізраїль (АНЧЕЙН, тел.). — Іван Дем'янюк, після шестиденного перепитування прокуратурою і суддями, відкинув обвинувачення, що він є Іваном з Треблінки тут на процесі в середу, 5-го серпня, заявляючи, що прокуратура не має жадних даних на таке грубе обвинувачення.

„Я просив би вас, якщо ви сказали, що я „Іван Грозний", я хотів би, щоб ви взяли і показали — ось Іван, не бреши мені, ось твої дані. А де ваші дані? Ви мною крутите тому, що я малограмотний і трохи запутався у своїх свідченнях. Але це не є доказ, що я Іван Грозний і що був у Треблінці. Я думаю, що пізніше ви побачите хто я є".

Цю заяву склав Дем'янюк після того, як прокуратор Міхаель Шакед формально обвинуватив його „на підставі зізнань свідків і перепитувань", що немає сумнівів, що він є „Іваном Грозним", винним у злочинах поданих в актіл оскарження.

У перепитуванні Шакедом і всіми трьома суддями, як також оборонцем Джаном Ґіллем, Дем'янюк постійно настоював, що він подавав неправдиві дані про себе під час переслухань в справі отримання статусу Ді-Пі в 1948 і 1949 роках, щоб спастись від насильної репатріяції до СССР, де на нього чекала смерть „за зраду батьківщини". Він подавав різні місцевості — Самбір або Собібор, Данціґ, Бішофсгофен, Піляв, щоб приховати своє совєтське громадянство, своє перебування у німецьких таборах полонених і в армії ген. Власова.

Дем'янюк також признався, що він часами казав, що він роджений в Козятині, або й в Києві, замість Дубові Махаринці, бо уважав, що це простіше, а американці напевно неправильно написали б „Дубові Махаринці" на аплікаціях. (У звітуваннях про процес І. Дем'янюка досі ще ні одна американська газета не подала правильно назви цього села, і навіть на мнимій виказці подано Duboimachariwzi).

Місцевість Собібор або Самбор він подав на суґестію приятеля, а урядовець ІРО написав на аплікації Собібор, тому він пізніше повторив це саме, щоб не сповільнювати процесу перевірки і виїзду з Німеччини до ЗСА. Щойно в 1958 році Дем'янюк подав правильні інформації, коли вніс подання про громадянство ЗСА.

Але тут вперше на процесі виявилось, що хтось змінив текст свідчень Дем'янюка.

Суддя Зві Таль запитав Дем'янюка, чи йому відомо, що хтось перекреслив на його аплікації червоним чорнилом його заяву, що він має шрам від рани на долішній спині, і написав, що він має маленький шрам на лівій руці.

Дем'янюк відповів, що йому це невідомо, що він ніколи не скривав того, що він має шрам на спині, навіть писав про це у листах до своєї матері.

Як відомо, ствердження, що особа на виказці з Травників має шрам на спині, є одним із доказів прокуратури проти Дем'янюка. Отож комусь залежало на тому, щоб показати, що Дем'янюк говорив неправду і прикрив існування шраму на поданні з 1958 року. Пофальшування аплікації Дем'янюка вперше вийшло на денно світло на процесі.

Проблема з перекладами з української на гебрейську мову продовжувалась і тому оборонець Дж. Ґілл протестував, а суддя Дов Лєвін просив всіх, щоб говорили чітко і короткими реченнями, і в цей спосіб улегшили працю перекладачів.

Третій раз прокуратура старалась порівняти Дем'янюка до Фьйодора Федоренка, але Дем'янюк знову повторив, що Федоренко признався, що був у Треблінці і його прізвище є на листі сторожів в Треблінці, а його, Дем'янюка, нема на жадній листі.

Оборонець Ґілл не зумів ґрунтовно перепитати Дем'янюка, згідно з процедурою, бо його запити постійно опротестовував прокуратор Шакед, а суддя Лєвін підтримував його. Всетаки Ґілл зумів встановити різниці поміж Українською Визвольною Армією і РОА ген. Власова, як теж заяву Дем'янюка, що він в таборі в Холмі працював, між іншим, при викопуванні торфу і що йому робили знімку коли вступав в комсомол.

На цьому закінчились перепитування Дем'янюка і оборона приступила до опитування інших свідків, першою з яких мала бути жінка-експерт від документів.

Ізраїльський оборонець Йорам Шефтель ще в середу не повернувся з Лондону, Англія, куди його викликав архівіст Василь Турчин.

ІРАН ОБВИНУВАЧУЄ ЗСА І САВДІЙСЬКУ АРАБІЮ

Дубай, З'єдиані Арабські Емірати. Офіційні представники Ірану, зокрема тамошній диктатор у священичій рясі аятолла Хомейні, почали погрожувати З'єдианим Стейтам Америки і Савдійській Арабії за заколоти у святому місці для всіх мусулманів в Мецці, спричинені іранськими екстремістами, а також висланими зумисне терористичними групами. У висліді цих заколотів загинлуо понад 400 осіб, а кілька сотень були поранені.

„Ми обвинувачуємо уряд ЗСА за спричинення заколотів", заявив 87-річний Хомейні кажучи, що прийде час, що „ми виставимо Вашінґтонові рахунок за ці жертви". Хомейні не сказав коли і де Іран плянує „розплачуватись" з Америкою, яку він часто називає „диявольською державою", яка в його уяві є спричинником усіх лих.

У Вашінґтоні, представник Державного департаменту Чарлз Редман заявив що дійсним спричинником треба вважати висланників аятолли Хомейні, які поїхали до Мекки із задалегідь опрацьованим пляном влаштувати там кровопролиття, використовуючи кількамільйонову присутність мусулманів, які прибули до цього міста з багатьох держав світу. Зрештою, іранські екстремісти вже не раз погрожували королівській родині Савдійської Арабії розправою і ліквідацією монархії в їхній державі.

Редман, відчитав також коротку заяву Державного департаменту з підтримкою позиції Савдійської Арабії, яка, на думку американських урядових чинників, дала собі раду з підривними елементами, не зважаючи на жертви в людях, без яких не можна було б зліквідувати ребелії. При тій нагоді Державний департамент категорично відкинув безпідставні обвинувачення іранців і назвав їх пропаґандивною видумкою хворої уяви Хомейні.

У зв'язку з антиіранськими настроями в багатьох мусулманських державах, аятолла Хомейні заповів висилку іранських емісарів до багатьох країн, завданням яких буде злагіднити неґативну поставу багатьох країн до іранської активности в Савдійській Арабії. Серед 157,000 іранських паломників, до Мекки Хомейні вислав біля 20,000 своїх революційних ґвардистів, звичайно добровольців, для проведення заколотів, пише савдійська газета „Оказ".

Поліція і військо Савдійської Арабії, при допомозі гелікоптерів, пильно слідкує за поведінкою усіх іранців, а їхня антиіранська акція показує, що тамошній уряд свідомий небезпеки, яку становлять тисячі іранців на савдо-арабській території.

Єгипетський президент Госні Мубарак висловив солідарність з акцією Савдійської Арабії, а король Йорданії Гуссейн також підтримав савдійців. Тільки президент Сирії Гафез ель-Ассад висловив „жаль", що такі заколоти взагалі могли трапитись в місті паломництва. Лівійський диктатор полковник Муаммар Каддафі запропонував, щоб Мекка була контрольована міжнародними чинниками.

Совєтська влада погрожує кримським татарам

Москва. Як уже інформовано, у Москві відбулися масові демонстрації кримських татар, які вимагають дозволу повернутися на свою історичну батьківщину і відновити автономію районів Криму, населених до Другої світової війни татарами.

Совєтська влада цим разом не рішився піти на прямі репресії, але неоднаразово давала зрозуміти, що застосовує силу на випадок необхідності. 1-го серпня в газеті „Ізвєстія" появилося офіційне попередження кримським татарам під заголовком „В інтересах наведення громадського порядку".

„В органи влади, громадські організації і правоохоронні органи Москви надходять численні звернення трудящих, пише газета.

В них ставиться питання про те, чи можна допускати, щоб прибулі в столицю екстремісти з числа кримських татарів порушували тут громадський порядок. Таке ж обурення висловлюють трудящі і в листах, надісланих в засоби масової інформації. Розглянувши ці звернення, виконком Московської міської Ради народних депутатів прийняв рішення про надання додаткових повноважень правоохоронним органам у справі наведення громадського порядку і дотримування дисципліни.

Прибулі до Москви кримські татари ще раз попереджені про недопустимість дій, що порушують громадський порядок і викликають у зв'язку з цим обурення жителів і гостей столиці. Екстремісти повідомлені, що якщо вони не послухають цих попереджень, до них будуть вжиті передбачені законом заходи. При цьому було підкреслено, що нікому не буде дозволено зловживати нашою демократією і нормами, які охороняють права громадян".

Ці погрози „Ізвєстій" це раз підтверджують, що проголошувана на всі лади західньою ліберальною пресою горбачовська політика „гласності" і „демократизації" має чітко визначені границі, переступати які ніхто в Совєтському Союзі не має права.

Стало відомо, що у вівторок, 4-го серпня, біля 5,000 кримських татарів зібралися на центральній площі узбецького міста Янґіюль, вимагаючи визнання їх права на повернення в Крим. Демонстрантів оточили бронетранспортерами з кулеметами і запропонували їм очистити центр міста. Війська, міліція і агенти КҐБ вирішили цим разом не застосовувати сили.

Повідомляють також, що кілька міліціонерів прийшли до будинку одного з керівників кримсько-татарського руху Мустафи Джемілєва з наказом на обшук. Однак гості, які були в домі, не впустили представників влади.

Папа погодився прийняти делеґацію американських жидів

Ню Йорк. Агентство Ассошіейтед Пресс, покликаючись на інформації офіційних представників Жидівського конгресу в ЗСА повідомляє, що Папа Іван Павло ІІ погодився прийняти делеґацію Американського жидівського конгресу, вислухати їхніх жалів, говорити про справу наладнання кращих відносин між Ватиканом і світовим жидівством і про справу президента Австрії д-ра Курта Вальдгайма, який в останньому часі став безпосередньою причиною погіршення відносин католицького світу із жидівськими громадянами в поодиноких країнах.

В інформації говориться, що передумовою такої зустрічі є те, що Американський жидівський конгрес зрезиґнував з раніших погроз бойкотувати Папу під час його візити в ЗСА у вересні цього року і погодився взяти участь у зустрічі з ним, спільно з представниками інших національностей і віроісповідань в Маямі на Фльориді. Ця церемонія зустрічі національностевих груп з Святійшим Отцем запланована на 11-го вересня.

Елен Стейнберг, екзекутивний директор Світового жидівського конгресу заявив, що письмо з Ватикану було вислане на адресу рабіна Мордехая Ваксмана, голови Міжнародного світового жидівського комітету для зв'язків з головами держав. Як інформує Стейнберг, кардинал Йоганнес Віллібрандс, президент Ватиканської комісії для релігійних зв'язків, говорить у листі до рабіна Ваксмана, що під час зустрічі будуть порушені усі важливі справи, які останньо стали перешкодою до конструктивної співпраці між Ватиканом і жидами. Така зустріч відбудеться при кінці серпня, або на початку вересня у Ватикані.

Стейнберг, розмовляючи з кореспондентами додав, що жидівські організації відбули вже в тій справі внутрішню нараду і вирішили взяти участь у цій зустрічі у Ватикані, а також в Маямі, після приїзду Папи до ЗСА.

Політичні і релігійні спостерігачі кажуть, що така зустріч жидівських представників з Папою ледве чи змінить невтральне становище Ватикану до Австрії і президента К. Вальдгайма, тимбільше, що йому досі не доказано особистої участи у воєнних злочинах, про які так широко намагаються говорити жидівські організації, які свого часу навіть хотіли змусити Вальдгайма зрезиґнувати з посту президента, що, на думку газети „Лондон Таймс" було прямим вмішуванням у внутрішні справи Австрії.

Перед зустріччю з Папою представники жидівства розмовлятимуть з державним секретарем Ватикану кардиналом Агостіно Касаролі.

У СВІТІ

У ЗВ'ЯЗКУ З УБИВСТВОМ комуністичними партизанами члена кабінету, в Манілі, Філіппіни, панує стан напруги. Військові відділи і поліція поставлені в стан гострого поготівля, відкликані усі відпустки для вояків, а президент країни Коразон Акіно скликала надзвичайне засідання свого кабінету для обміркування ситуації. Загально думають, що армія розпічне незабаром одну з найбільших офензив проти комуністичних партизанів й інших підривних елементів, щоб зламати хребет ребеліянтам і вбивцям. Адміністрація президента Роналда Регена всякими способами підтримує уряд К. Акіно і запевняє, що ще ніколи перед тим відносини між ЗСА і Філіппінами не були такими теплими і щирими. Керівник штабу армії ген. Фідель Рамос заявив кореспондентам, що поліція вже попала на слід вбивників, яких сьогодні чи завтра буде притягнуто до кримінальної відповідальности за вбивство міністра Хайме Феррера.

З ТУНІСУ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, що там вибухла великої сили бомба, підкладена правдоподібно проіранськими терористами, яка поранила 13 осіб, в більшості туристів з Італії, Великобританії і Західньої Німеччини. В березні цього року Туніс зірвав дипломатичні зв'язки з Іраном і обвинуватив режим аятолли Хомейні у підривній діяльності і намаганні перевести в Тунісі державний переворот.

В АМЕРИЦІ

ГУБЕРНАТОР СТЕЙТУ Ню Йорк Маріо Квомо заявив, що 100,000 людей у стейті перейдуть аналізу крови, щоб точніше дізнатися як швидко поширюється хвороба АІДС. Ревізор стейту д-р Дейвид Акселрод сказав, що ця перевірка розпічнеться в жовтні та що це буде найбільша досі перевірка в будь-якому стейті. Ціллю цієї перевірки є узгіднити чи хвороба АІДС обмежилася до двох груп — сексуально активних гомосексуалістів і дожильних уживачів наркотиків.

КАМІНОЛОМНА ІНДУСТРІЯ в Америці була в застою майже три декади, як камінне будування хмаросягів заступило шкло в проєкті архітекта Філіппа Джансона його славнозвісного шкляного будинку в 1949 році у Ню Канаан, Конн. У 1979 році цей самий архітект разом із плянувальником Джаном Бирґі розпочали будову головної квартири найбільшої корпорації в світі Ей-Ті-Ті на Медіссон авеню в Ню Йорку, саме з каменя який видобувають в каміноломнях у Стоні Крік, Конн. Саме ця будівля й дала початок відродженню каміноломної індустрії в ЗСА.

ЯК ПОВІДОМЛЯЮТЬ З ВАШІНҐТОНУ, Департамент юстиції веде перевірку панамського військового провідника-лідера генерала Мануеля Антонія Норієґи, якого підозрівають у злочинах пов'язаних з наркотиками.

ЗАХІД КРИТИКУЄ СССР ЗА ПРАВА ЛЮДИНИ

Відень, Австрія. Делеґати З'єдиних Стейтів Америки і багатьох інших західніх країн, гостро критикували Совєтський Союз за порушення справ так званого третього кошика Гельсінкських угод, які включають права людини, право на еміграцію, вільний вимін ідеями і людьми тощо.

Конференція представників західньоевропейських країн, ЗСА, Канади і СССР, сигнаторів Гельсінкської угоди підписаної в 1975 році, висловлювали своє незадоволення, що за такий довгий час уряди Совєтського Союзу і його сателітів не зуміли поробити позитивних змін у відношенні до прав людини і тому не дивно, що вони були прицілом критиків демократичних держав, Міжнародної Амнестії, яка слідкує за розвитком подій в поодиноких країнах і дослідчих інститутів, що зібрали на протязі років силу різного обвинувачуючого матеріялу проти багатьох тоталітарних держав з правими і лівими політичними системами, в першу чергу комуністичними.

Конференція для европейської безпеки і співробітництва мала закінчитися, згідно з пляном, 15-го жовтня цього року, але голова американської делеґації Ворren Зіммерман висловив сумнів чи учасникам вдасться, при теперішній атмосфері випрацювати кінцевий однозгідний документ до того часу, якщо СССР не змінить свого відношення до таких важних справ, як права людини і вільної еміґрації. Делеґація ЗСА притому категорично запротестувала проти совєтської тактики, яку тепер стосують совєтські чинники, які забороняють багатьом особам виїжджати на Захід нібито через те, що вони знають державні таємниці, які можуть продістатися до західніх розвідчих органів. Крім того сам Зіммерман закликав совєтський уряд звільнити усіх в'язнів сумління, перестати заглушувати радіопередачі в багатьох мовах народів СССР і сателітів і дати змогу на відновлення політичної діяльности іншим політичним партіям, крім комуністичної.

Не зважаючи на різку критику, голова совєтської делеґації Юрій Кашлєв висловився позитивно про хід самої конференції і оптимістично підійшов до праць над кінцевим документом, який, при добрій волі, може бути закінчений до визначного речення. Кашлєв, очевидно, ставив на перше місце безпеку европейських країн і співробітництво між ними, перед правами людини й справами, про які згадували західні делеґати.

Відповідаючи совєтському делеґатові, канадський делеґат Вілліям Баєр, заявив, що Захід в ніякому випадку не повинен іти на компроміс у справі прав людини, тільки заради скорішого закінчення конференції. Делеґати також відмовлялися прийняти совєтську пропозицію, щоб чергова конференція для перегляду Гельсінкської угоди відбулася в Москві. Представник Австрії Рудольф Торовскі заявив, що він не бачить потреби вести розмови про права людини з країнами, які цих прав не шанують.

ҐЕННАДІЙ ҐЕРАСІМОВ, представник міністерства закордонних справ СССР, заявив під час зустрічі з пресою, що міністер Едуард А. Шеварднадзе відлетів в середу, 5-го серпня, до Женеви і там виступить з промовою на конференції у справах безпеки і співробітництва в Европі. Московське радіо повідомило, що Е. Шеварднадзе не думає зустрічатися в Женеві із секретарем Державного департаменту Джорджем Шулцом. У конференції, яка обговорює в більшості справу заборони хемічної зброї, беруть участь представники 40 країн.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Tel.: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Кінець конґресового слідства

На протязі 11-ох тижнів велося в Конґресі слідство у справі засекреченого продажу зброї Іранові та передачі отриманих грошей борцям за свободу в Нікараґуа. Переслухано кількадесят осіб, списано тисячі машинописних сторінок і видатковано на цю роботу (гонорарі для „правних дорадників — адвокатів" та телевізійні покази) мільйони гроша. Але остаточно, вислухавши кінцеві коментарі різних членів цієї 25-членної спеціяльної Комісії, можна сміло ствердити, що „гора породила мишу". Збанкрутувала найперша ціль, яку мали ініціятори цього слідства, ліберальні демократи, які тепер мають більшість в обох палатах Конґресу: скомпромітувати президента Роналда Реґена та, можливо, й повести проти нього у Конґресі обвинувачення, „імпічмент", за зламання закону. Про таке диво тепер уже ніхто з найбільших противників Роналда Реґена не говорить. Дуже сумнівно також, чи можна буде оскаржити колишнього голову Крайової Ради Безпеки віцеадмірала Джана Пойнтдекстера або його заступника підполковника Олівера Норта за якесь злочинне діло. Коли б таке сталося, то напевно тисячі депеш і десятки тисяч телефонів відізвались би від обурених сірих громадян. Бо ця конґресова комісія зазнала прикрої несподіванки: представляючи раніше Олівера Норта, як якусь демонічну постать, що з порушуванням законів і легковаженням Конґресу допускалась злочинних дій — у висліді триденного переслухування зробила Норта найпопулярнішою особою у Америці.

Вислухавши в минулий понеділок увечері коментарів кількох членів цієї двопартійної комісії, треба було дивуватися, як вони один одному заперечували. Виходить, що не тільки переслухувані діячі з державної верхівки говорили на комісії взаємносуперечні речі, але й самі члени комісії сприймали усі зізнання по-різному. Тому можна сумніватися, чи появиться якийсь одностайний комунікат комісії з підсумуванням цього жалюгідного слідства. Не було б теж дивниці, коли б появилися два комунікати: демократичної більшости і республіканської меншости. Сам президент Реґен давно вже заявив, що він не забиратиме голосу щодо цієї комісії і її слідства, аж поки воно не закінчиться. Тепер речник Білого Дому повідомив, що Президент промовлятиме в наступний тиждень до народу, а не на пресовій конференції. При тому цей речник промовчав, що Президент не хоче знову наразитися на ароґантні й подекуди образливі запити ворожих йому декотрих журналістів.

У минулонедільному „Ню Йорк Таймсі" у статті члена редакції цього престижевого щоденника Р. В. Ейпла, між іншим сказано, що конґресова комісія понад усякий сумнів ствердила, що в Уряді президента Реґена панує повний розклад. Аж дивно, що навіть у такому поважному часописі його співредактор-журналіст не має вичуття, що не слід писати таке, що з великою приємністю і злорадістю передрукує московська „Правда". Британський прем'єр Марґарет Тачер, перебуваючи з відвідинами в Америці в часі цього слідства, сказала мудро: „У нас в таких випадках переводиться розгляд підозрілих справ за закритими дверми, на внутрішньому терені, а не на телевізійних показах". Ініціятори цього слідства, які рішили були переводити переслухування десятків осіб публічно, на телевізійних екранах, не брали — на превеликий жаль — під увагу, що вони роблять видовище, яке вдаряє бумеранґом по Конґресі й підриває повагу не тільки самого Президента та установи президентури, але й підриває престиж усієї держави.

Славити Господа, що скінчилося це непристойне видовище. Деякі европейські часописи писали про це слідство, як про „цирк" і треба тільки дивуватися, що конґресмени й сенатори, члени цієї 25-особової комісії, всі з високою освітою, не розуміли і не відчували, що вони виступають на цирковій арені. Демократична партія, яка має тепер уже сім кандидатів на президента, може у виборах в наступному році відчути немилу для себе реакцію широких кіл американського народу. Бо сірі громадяни мають інколи куди краще відчуття, що потрібне країні, як члени законодатних палат, які керуються у своїх ділах не державницьким патріотизмом, а партійницькою заїлістю.

Михайло Кучер

АМЕРИКАНСЬКІ ЗОРІ В МОСКОВСЬКІЙ КАВ'ЯРНІ

II.

Біля 1970 року в СССР почався новий історичний період. Стався фундаментальний якісний перелім у суспільній психології. Зникла надія, що ось збудуємо комунізм і безтурботно заживемо. Хрущов був останнім генеральним секретарем, який вірив у гасло „догнати і перегнати" та в можливість добре жити при комунізмі. Люди в масі також вірили. Коли 1960 року проголошено нову програму КПСС, її прийняли серйозно. Сьогодні такої віри вже немає. Немає віри в реформи без глибоких структуральних змін. У СССР широко розповсюджена апатія і цинізм. Покоління батьків мало ідеали, у дітей їх нема. Діти не хочуть йти слідами батьків. Система топчеться на місці, зменшився зв'язок населення з системою. Але історія не стоїть на місці і хуткість історичних процесів зростає у геометричній прогресії.

Погано в СССР, але влада і населення ледве чи послухають порад із Заходу, на які він так щедрий. У СССР вже зникло, або зникає суґероване урядом переконання про „вороже оточення". Одначе уряд потрапив виховати параноїдальне неґативне відношення до Заходу. Зміни не викличуть поради із Заходу, вони прийдуть як наслідок дії внутрішніх сил. Захід може дати тільки об'єктивну інформацію.

Невелика числом група людей у СССР використовує механізм влади і тримає величезні маси людей в стані дезінформації у режимі, який суперечить інтересам людини.

Твердження, що совєтська людина вміє читати між рядками дуже перебільшене. Пропаганда веде людину від дитячого садка до смерті. Руйнуюча сила партійного слова в СССР — величезна. Слово стоїть на сторожі інтересів партії і режиму. Система об'єктивно скерована на зло, хоч абстрактно проповідує добро. Совєтські люди найбільш політично зацікавлені у світі, хоч їм смертельно надокучили форми пропаганди. Коли совєтська людина перестала вірити партії, її життя стало гірке, без віри, що завтра буде краще. Це можна вважати початком кінця системи. Залишається надія на революцію зверху. Але система управляється з одного центру і кожен черговий генеральний секретар — це наслідок довгого селекційного процесу. І той процес не допустить, щоб на вершку влади стала людина, ворожа системі. Такий погляд поділяють не всі. Десталінізацію почали люди, зформовані епохою Сталіна. Система виховала людей, які не хочуть турбуватися, які не знають як керувати своєю долею. Зміни настануть тоді, коли совєтська людина зрозуміє історію. Тоді окремий „неґативний випадок" буде розглядатися на фоні епохи як типове явище, а не як вийняток.

Критика вже є, але вона має бути досить обережна, щоб не виявила дійсних намірів зміни структури, намірів потреба фундаментальних змін. Правда має стати проти вихилясів партійної пропаґанди. Треба почати з критики Леніна. Якщо зникне авторитет непомильного Леніна, системі кінець. Серед більшости людей — Ленін свята непомильна людина. Його сприймається як ключ до втраченого праведного життя. Тому є нове гасло — „нам потрібен новий Ленін". А це розшифровується як бажання змін. Ленін помер і СССР пішов хибним шляхом. Треба показати совєтським людям, що Ленін звичайна людина, якій властиві помилки. І це скине Леніна з п'єдесталу. Афганістан з довгою війною може стати важливим для виявлення брехні як „оборони державних інтересів". СССР у Афганістані вбиває і нищить під покриттям балаканини про „державні інтереси". 1940 року під час тайних переговорів СССР з Німеччиною Молотов сказав так про „сфери впливу" — територія на схід від Батумі і Баку з напрямком на Перську затоку признається центром територіяльних стремлінь СССР. (Журнал „СССР: внутренние противоречия", ч. 5).

У СССР — влада безконтрольна, тоді „державні інтереси" звужуються до інтересів кількох людей на вершку влади.

До гасла „державних інтересів" безпосередньо приєднується тема „Родіни" (Батьківщина), вона загрожена агресивним капіталізмом. Тому пояснення справжніх намірів СССР у Афганістані дуже важливе. Петро Чаадаєв в Росії давно сказав відомий афоризм: „любов до батьківщини прекрасна справа, але є щось ще більш чудове — любов до істини". В СССР партія дає націоналістичну суть патріотизму. Є ще й інші брехливі гасла, які треба атакувати — „СССР підстава мира і поступу" і що Совєтський Союз бореться з якимись „темними силами". В це вірить більшість. Режим ніби хоче роззброєння, але брехливі і злосливі західні імперіялісти роззброєння власне не хочуть. Тоталітарна система робить справжнє роззброєння фактично неможливим.

Лев Яцкевич

КРІЗЬ УЩЕЛИНУ НАСТУПНОГО ТИСЯЧОЛІТТЯ

I.

У німецькому журналі „Штерн", за рік 1983 Венс Пакард опублікував футурологічну статтю про наше життя та досягнення технології у ЗСА на переломі 2000-их років. На його думку, у противагу всім пророцтвам та передбачуванням багатьох футурологів, не буде в тому часі ще винайдений, ні літаючий автомобіль, ні еліксір молодости. Зате стане дійсністю багато уліпшень та винаходів, в ділянці експлуатації сировин та енерґії. Звичайно, Америка в 2001-му році не зуміє ще розв'язати повністю своєї енерґетичної кризи, але її розв'язка буде на доброму шляху. До цього причинилася не тільки її ощадніша енерґетична господарка, але теж розбудова нових джерел енерґії, які ще 20 років тому вважалися майже екзотичними.

На Середньому Заході ЗСА, який становить джерело потужних бур, побудовано вежі 200 метрів заввишки, метою яких є ловити та маґазинувати енерґію електричних атмосферичних розряджень.

У прибережних смугах морів заінстальовано водні турбіни, проміром 100 метрів, для використання енерґії морських хвиль та їх перетворення в електричну енерґію. З гною та добрив, що їх продукували у великих кількостях годівельні ферми, видобувається метан, що править за газове пальне для обслуги великих міст. Використовується також теплову енерґію нутра землі. Для цієї мети насверлюється два тунелі навскоси, які зустрічаються у глибині 7,000 метрів. У цій глибині температура землі дорівнюється 330° Цельзія. До одного з насверлених тунелів унапрямлюється річкову воду, яка виходить другим тунелем назовні у виді пари. Цю пару використовується, як погінну енерґію для парових турбін, спряжених з електричними ґенераторами. В цей спосіб вирощується дешеву електричну енерґію, без найменшого забрудження оточення.

Із-за нестачі деяких родів сировини започатковано експлуатацію океанів та морів, в яких геологи вже давніше відкрили невичерпне багатство мінералів. В 2000 роках десятки великих концернів видобуває з морських глибин манґан, цину, срібло та мідь, великі кількості якої відкрито нещодавно в теплих водах Червоного моря.

Для прокормлення 6-ти більйонів жителів землі на велику скалю почато вирощувати рослини та риби в солоноводних фермах, розташованих у прибережних смугах морів.

Популярні в наших часах автомобілі, з рушіями внутрішнього загоряння та підвіззями із сталевої бляхи, зникли безслідно з американських вулиць. На їхнє місце прийшли електричні автомобілі легші, дешевші та економічніші від їх бензинових побратимів, що панували неподільно понад 100 років на цілій нашій плянеті.

В 2000-му році, так як давніше, кожна родина матиме по два три автомобілі, один малий, небагато більший від моторового воза, який ми вживали давніше для збирання ґольфових м'ячиків. Таким автомобілем користується сьогодні майже кожна американська родина для закупу харчів у „супермаркетах", відвідин знайомих в недалекому сусідстві та транспорту дітей до школи. Два більші автомобілі вживається для далековідстаневих подорожей для цілої родини.

Засяг їзди електричних автомобілів дорівнює 350 кілометрам, а їхня швидкість 100 кілометрам на годину.

Закінчення буде.

Іван Кедрин

Іван Володимир Кобзяр

(В 10-річчя його трагічної смерти)

Дня 15-го серпня 1977 року, о год. 3:30 по полудні, отож за білого дня і при гарній погоді, виїхав з-під свого мотелю „Ксеня" в Гантері у Кетскилських горах Іван Володимир Кобзяр малим автом „Фольксваґен", відвозячи до дому молодого робітника, який мив посуд у тій відпочинковій оселі „Кобзярівці". На яку милю від свого дому, на широкому асфальтованому шляху „23 А", що вів до містечка Гантеру, їхало навпроти нього велике авто „Каділак", раптом переступило середущі дві білі лінії і з цілим розгоном вдарило в авто Кобзяра. В останній хвилині він ще хотів вимиНути зудар і скрутив, але не мав куди втікати, бо шлях був загороджений дротяною заставою та й не було часу. Коли б отим „Каділаком" керував досвідчений і зрівноважений водій, він міг ще зупинити віз, ставши на автоматичну гасильну гальму. Але водієм була стара жінка, яка мабуть спанікувала і замість на гальму станула ногою на біг, чим приспішила удар. Мале авто і два його пасажири були так жахливо розторощені, що труна із тілом Кобзяра була на Панахиді закрита.

Згинула на 68-му році непересічна людина. Високий, статний, з гарним подовгастим мужеським обличчям, виспортований, колишній славетний першун у футбольній дружині „Україна" у Львові та в „Русі" — на Карпатській Україні, поручник Карпатської Січі, член похідних груп ОУН полк. А. Мельника, людина кришталевої вдачі, одна з тих, про яких Шевченко писав, що за ними нема зерна неправди". Спричинниця його смерти виправдувалася, що це ніби дитина, яку вона везла, вхопила несподівано за керму. В кожній іншій країні її судили б за вбивство, — тут вона не сиділа ні одного дня у в'язниці, бо — багатирка та ще й із „вибраного народу". Але такого похорону, який відбувся три дні згодом, Гантер і його околиця ще не бачили: валка автомобілів тяглася яких дві милі і поліція керувала рухом так, щоб не зупинявся той маєстатичний сумний похід, що проводив на вічний спочинок піонера української громади в Гантері, одного з ініціяторів Комітету за будову церкви в Гантері. І. В. Кобзяр був першим секретарем Комітету. Відійшла людина, що її всі шанували.

Кажуть, що нема людей, яких не можна заступити. Це не вірно. Є сірі пересічні з'їдачі хліба, які за законом природи відходять, залишаючи смуток у найближчій родині, але відхід їх не залишає пустки в громаді. І є мужчини і жінки, що їхню відсутність відчувають всі, що її знали, поки самі живуть. Є люди, які самі своєю появою в кімнаті, у товаристві, вносять атмосферу нервової напруги, неприємну атмосферу чогось штучного. І є люди, що їхня поява вносить атмосферу спокою, наче пішов по кімнаті подих товариської культури, подих чару людини незвичайної, людини вищого ступеня.

Іван Володимир Кобзяр, що його члени численної родини і ще численніших приятелів кликали або „поручником" або просто „Влодком", спершу поширював малу хатину, добудував їдальню та згодом купив дебри по другому боці дороги і почав засипувати ями та насаджувати сосонки і смерічки. Два будинки, що їх поставив Кобзяр, назвав іменем своєї донечки „Ксеня". І ця „Ксеня" стала центром товариського життя Гантеру й одним із найкращих та найприємніших відпочинкових українських осель в Америці.

Традицію Івана Володимира Кобзяра продовжує його дружина Ольга. Постійні відвідувачі „Ксені" подивляють, шанують і люблять цю дрібну жінку, яка вона туга, роботяща, як вона не хоче передавати в цієї посілости в чужі руки і як вона все ще вміло, енерґійно і з користю та приємністю для гостей веде щорічно відпочинкову оселю „Ксеню". Ці рядки з нагоди десятиріччя смерти сердечного приятеля Івана Володимира Кобзяра присвячені однаково його пам'яті, як і його трудящій дружині Олі.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському — *Редакція.*

О.Т.

ІВАН КОВАЛІВ

Дня 5-го травня 1987 року в Канаді помер Іван Ковалів. Ім'я І. Ковалева не так популярне серед широких громадських кіл, як у замкнутому мистецькому світі. Це була високоосвічена та культурна людина з непересічним мистецьким смаком і самий мистець — інтимний поет і музик, який здобув собі признання у тому ж мистецькому світі. Саме велика вибагливість у мистецькому доборі та вимогливість до мистецького вияву не дозволили І. Ковалеву на ширшу та замітнішу діяльність; у мистецькій праці він ставив перед мистцем великі вимоги, самий не вдоволявся будь-чим, змагаючи до досконалости. Ця вимогливість до себе казала йому постійно перевіряти ним створене. І тому його дорібок у поезії невеликий.

Народився Іван Ковалів у священичій сім'ї у селі Підкамені Бродівського району 2-го травня 1916 року. Сама місцевість мальовнича та й історична; тут затрималась старовинна пам'ятка архітектури — домініканський монастир, обведений оборонними мурами, з костьолом бароккового стилю, ще з ХУ століття. І. Ковалів вчився в Академічній гімназії у Львові й закінчив її матуральним іспитом в 1934 році. З кляси, до якої він належав (були два відділи) вийшли непересічні одиниці; Осип Дідик був професором клясичної філології у Львівському університеті, а на другому крилі — футболісти, такі, як Маґоцький, чи ще краще Карло Мікльош, який згодом став тренером львівської футбольної дружини і довів її на позицію найкращої дружини копаного м'яча в Совєтському Союзі. Деякі колеґи, як і Ковалів, опинились на американському континенті, ось як історик Олександер Домбровський, науковий дослідник д-р Володимир Гординський, чи архітект Августин Сумик.

Від дитинства І. Ковалів виявив велике музичне обдарування. Після закінчення гімназійної науки він ще продовжував навчання в Українському Музичному Інституті імені Миколи Лисенка у Львові, а далі поїхав до Відня і вчився у Віденській Музичній Академії. До Львова повернувся саме перед війною і почав свою професійну кар'єру музика у симфонічній оркестрі як скрипаль. Ще в гімназії виступав він із сольовими скрипковими виступами на концертах. Такі виступи були і потім.

Та не тільки музика полонила Івана Ковалева. Він був і поетом та свій час у Відні використав на те, щоб ближче познайомитися з кращими німецькими поетами. На його творчості слідний вплив двох великих німецьких поетів Райнера Марії Рільке і Стефана Ґеорґе. Вже в одному з перших віршів відчутний вплив саме Рільке з його далекими засвітними поселеннями:

Дрижу на вітрі, весняна пелюстка,
яка в прапоруві Твоєму в'яне.

Ти хвиля, що об берег серця вузько
черкає струмом щастя полум'яним.

Лишаюся незамкнутий та скритий,
довірившись лагідности нестями,
і п'ю Твого всенадміру напиток
і ніжнію в Твоєї ласки храмі.

Поезії Ковалева — це настроєві мініятюри, випрацювані і поправні з погляду віршової побудови. У нього слід впливів добрих українських майстрів, головно Богдана Антонича та Максима Рильського. Це у Рильського він вивчив мову, що в його поезіях поправна і чиста.

Власну збірку поезій видав І. Ковалів щойно в 1942 році. Це була маленька, на 38 сторінок книжечка під назвою „Прелюдії", що її видало Українське Видавництво. Книжку прийняла критика прихильно, підкреслюючи виплекану культуру поетичного слова, що її здобув автор і в українських і в німецьких майстрів, від яких учився. Рецензуючи цю книжку, відомий поет Святослав Гординський писав у місячному журналі літератури і мистецтва „Наші дні" в числі за січень 1943 року так:

„Обмежуючись до чисто ліричних тем і малих форм, автор, як і слід у такому роді творчости, цизелює своє поетичне слово... Для цього він має найважливіше — потрібну культуру слова і тонке ліричне відчуття".

На жаль, І. Ковалів не використав вповні тих своїх обдарувань. Війна і побутові обставини примусили його більше уваги віддати музиці, що була його професією та джерелом заробітку. Правда, у музиці він здобув собі замітне місце; він став дириґентом а потім і керівником Музичного Інституту імені Лисенка у Торонто, в якому замешкав після переселення з Европи. Він не тільки виступав на концертах як скрипаль-віртуоз ще в Европі і потім в Канаді, та теж зорганізував українську струнну оркестру і з нею відбув мистецьке турне. Був редактором монографії про композитора Василя Барвінського, як і співавтором праці на тему „Проблеми української музичної історіографії".

Хоч і друкувались вірші Ковалева у журналах, то окремої нової збірки він не зміг видати за свого життя. Щойно після його смерти, вийшла друком у виданні Об'єднання Українських Письменників „Слово" книжка поезій, що її він назвав „Триптихом". Це — як вказано на титульній сторінці — три збірки, а саме: перевидана перша збірка „Прелюдії", до якої автор додав ще деякі вірші того періоду, що залишились поза збіркою, „Екзильне Інтермеццо" й „Акорди і дискорди".

Ця книжка зібраних поезій Ковалева показує, що поет не мав змоги розгорнути таланту так, як це сподівались від нього, враховуючи його змагання до культури слова і досконалости вислову, перші критики. Іван Ковалів, поставивши до себе великі вимоги, не зміг віднайти свого місця у цьому вибагливому світі. З цього погляду цікава поезія з останнього, третього циклу „Акорди і дискорди":

О, мій жахливий соловію,
Мій мерклий двійнику в симфонії ночі,
загадковий і невидимо видний,
що обняв нежданно все —
невдачу моїх заклять
і ридання моїх злиднів.
Що зашерхнув шпиль
мертвою кригою
й мугикаєш охриплим голосом у криласі,
щоб, звільнивши себе від звуку,
заклякнути трагічною птахою,
яка не вміє охолонути від жаху.

Як близько тепер мені твій доторк
у своєму матово-ліловому смутку,
коли у відутілених хвилинах
заворожуєш мою скупу прісність
і всю мою завмерлу в охлялому оксамиті істоту
містичним спотворенням солов'їного міту.

Виглядає, що автор розумів, що вимогливість, яку він поставив перед собою, не дала йому знайти тієї теми, що була б йому сприятливіша і доступніша. В одному випадку бачимо, що автор попробував взяти тему, що була б і сприятливіша для читача. Це вірш „Український еміґрант" з такою пуантою:

Отож не раз дивуєшся, що ще шляхетні роси
в очах пломеніють відблиском промінь,
що, з дому вийшовши, весь ограбований і босий,
несе він завжди гідність у широкий світ.

Але тут Ковалів згубив свій поетичний вислів і впав у буденну публіцистику. Ще в молодості Ковалі пробував своїх сил у прозі. В „Наших днях" у Львові друкувалось його оповідання з життя бориславських робітників „Степан П'ятка", як і фраґмент роману „Поворот". Кажуть, що автор підготовив до друку сатиричну повість „Подорож до Рисохвища" і вона друкується. Це буде напевно цікава поява, бо розкриє його можливості у прозі.

В поезії залишив Ковалів „Триптих", що показує автора, який забажав по слідах великих поетів, у яких шукав зразків для свого вислову, „писати світло й синю вічність", і про це розказав у своїх віршованих рядках.

Матура в школі українознавства ОУА „Самопоміч" в Ню Йорку

В цьому році десять учениць і учнів успішно закінчили дванадцяту клясу школи українознавства ОУА „Самопоміч" та приготовились до матуральних іспитів. Матуранти старанно виготовили свої зголошення про допущення до іспитів, додавши до зголошень життєписи і список прочитаних літературних творів. Відчувалося, що вони хотіли якнайкраще здати кінцеві іспити, до яких приступали з гордістю і досить великою дозою страху.

Переглядаючи життєписи кандидатів до матури, можна було бачити, що вони беруть активну участь у товариському житті своїх шкіл, співпрацюють у редакціях шкільних газет і є членами спортових дружин. Зокрема вони люблять мистецтво, а дехто з них належить до студії мистецького слова Лідії Крушельницької. Виявилось, що всі вони належать до Пласту ще з дитячих років, а тепер допомагають у виховуванні молодших гуртків пластунів.

Їхні пляни на майбутнє різні, але усі прагнуть здобути вищу освіту, студіювати усі роди мистецтва, фільм, журналістику, біологію, медицину, інженерію і економію.

Таблько абітурієнтів школи українознавства товариства „Самопоміч" у Ню Йорку.

В присутності інспектора шкіл українознавства д-ра Олександра Лужницького, 25-го квітня і 2-го травня ц.р. відбувся іспит зрілости для учнів, які закінчили 12-ту клясу школи українознавства ОУА „Самопоміч".

В склад матуральної комісії входили: інспектор д-р О. Лужницький, директор Ольга Кекіш, катехит о. Орест Підлипчак, учителі Олександер Воробець, Евстахія Гойдиш, Ольга Кекіш, Петро Содоль, Христина Ференцевич.

Першого дня, 25-го квітня, кандидати здавали письмові іспити, що охопили три групи шкільних предметів. У першу частину увійшла мова і література. В другій частині кандидати могли вибрати тему з історії або культури. Третьою частиною письмових іспитів була географія. Усі теми письмових іспитів з цих предметів були затверджені шкільною радою при УККА.

За тиждень, 2-го травня, відбулися усні іспити, які охоплювали всі предмети: мову, літературу, історію, культуру і географію. В загальному кандидати до матури були добре підготовлені і виказали дійсне знання з усіх українознавчих предметів.

Після закінчення усних іспитів д-р О. Лужницький поінформував абітурієнтів про їхні висліди з матури і побажав успіхів у майбутньому. Директор школи Ольга Кекіш погратулювала матурантам за їхні осяги під час кінцевих іспитів і попрощала їх в імені учителів; просила щоб не забували своєї школи і відвідували її так, як це роблять їхні попередники. Знаючи, що перед ними літа студій в університетах, а потім спеціялізації на різних факультетах, бажала їм успіхів, особливо наголосивши, щоб працювали систематично у майбутньому, бо тільки систематичне студіювання дає можливість засвоїти і поглибити знання. Матурантів прощала також учителька культури Евстахія Гойдиш, яка звернулась до них, щоб відвідували нашу школу і гордо несли у світ багату українську культуру. Щоб завжди стояли в обороні доброго українського імени, зберігали українську мову і все те, що здобули в родинних домах і українській школі. Опікун матуральної кляси і учитель історії Олександер Воробець звернувся до матурантів, щоб вони були примірними амбасадорами і боронили ім'я нашого народу при кожній нагоді.

Голова товариства „Самопоміч" Михайло Юзенів радів успіхами учнів дванадцятої кляси і щиро привітав їх, промовляючи під час закінчення шкільного року.

Іспит зрілости здали такі учні: Тарас Абрамюк, Ярослав Біланюк, Наталка Вронська, Катруся Леонард, Христя Савицька, Терентій Соломон, Тамара Тершаковець, Борис Трохимчук, Анна Хамуляк і Марія Хамуляк.

Матуральні дипломи були урочисто вручені абітурієнтам 6-го червня. Вручала їх директор школи Ольга Кекіш. Це відбулося під час спільної ґрадуації шкіл українознавства метрополії Ню Йорку, в репрезентаційній залі Українського Народного Дому в Ірвінгтоні, Ню Джерзі. На урочистість прибули учителі, родичі і родини ґрадуантів. На залі перед сценою були розміщені по мистецьки оформлені таблько шкіл українознавства, які присутні оглядали зі захопленням.

Під час роздачі дипломів Український Народний Союз винагородив абітурієнтів традиційним чеком, а батьківський кружок, як признання за їхні успіхи, подарував ґрадуантам „Нариси Історії Української Культури" авторів д-ра Савеля Стечишина, Сергія Яременка, Івана Кейвана, видання Союзу Українок Канади.

Після роздачі дипломів у теплому родинному настрої матуранти прощалися зі школою і вчителями. Прощання позначилося глибокою щирістю і вдячним зрозумінням зусиль учителів дати якнайбільше знання з ділянок українознавства.

Від абітурієнтів виголосив глибокозмістовну промову абітурієнт „Рідної Школи" в Нюарку Марко Дацківський. Промовляв з гордістю і великим ентузіязмом. Він дякував батькам і вчителям за їхню посвяту і віддану працю.

Організатори цьогорічної ґрадуації шкіл українознавства метрополії Ню Йорку належно подбали, щоб день спільної ґрадуації був настільки урочистим, щоб залишився у пам'яті присутніх на усе їхнє життя.

На програмі Ґрадуація шкіл українознавства метрополії Ню Йорку 1987 року були надруковані слова Ліни Костенко, які влучно характеризували цю зворушливу, святочну подію:

Життя як річку...
не перейдеш вбрід,
та певно в ньому і немає
броду,
заходь по груди у студену
воду
пливи, пливи, пливи!

О. Кекіш

В Римі...

(Закінчення зі стор. 1)

рослава Івана Любачівського, викладачів і студентів Іванів та Петрів і Павлів. Студенти також мали змогу побувати на опері „Аїда", що її маєстатично представлено в Каракальських термах на тлі руїн, „просто неба".

У неділю, 19-го липня, врочисто закрито курси. Божественну Літургію служив Патріярх Мирослав Іван з духовенством, а студенти співали. Первоієрарх звернувся із Божим словом до учасників, говорячи про шукання істини і Бога сучасною людиною, зокрема користуючися прикладом деяких людей під комуністичним режимом. Патріярх прочитав листа трьох віруючих росіян-католиків, які знайшли віру в Христа завдяки святому життю підпільних українців-католиків. Владика бачив у цьому прикладі надзвичайний Божий плян, коли Провидіння послуговується найбільш пригніченими і гоненими, щоб навертати інших.

Після Літургії відбулася сесія закриття, на якій промовляв директор курсів, проф. В. Маркусь, даючи підсумки одномісячної праці та наголошуючи виховну й українознавчу функцію цих літніх курсів для молодих українських людей в діяспорі.

Ректор УКУ, Архимандрит Іван Хома, виголосив глибоке слово про Богоматеринство Марії, свідомість чого повинна зростати у всіх християн, зокрема в цьому ювілейному Марійському Році. Студентка з Вінніпегу, Марійка Гендерсон, сказала теплу промову від студентів. Замітно, що на початку курсів ця студентка мала чимало мовних браків, але її місячна праця виявила гарні успіхи. Гендерсон виголосила глибоко змістовне слово, підкреслюючи ті користі, що їх студенти призбирали тут у висліді інтенсивної праці та товариських зустрічів і співжиття молодих людей з різних країн української діяспори.

У середу, 22-го липня, відбулася ще прощальна зустріч, роздача індексів і свідоцтв 25 студентам, що склали 94 іспити-кольоквії. Більшість студентів здобули від трьох до шістьох кредитів за прослухані лекції і складені іспити. Важко було прощатися молодим, що нав'язали нові знайомства, зміцнили між собою дружбу й вузли єднання понад кордони й суспільні умови, в яких вони живуть у Північній і Південній Америці, в західній і східній Европі. Прощалися в надії ще зустрінутися, якщо не на наступних курсах, то може колись при іншій нагоді на життєвих дорогах, що ними ходить по світу в розсіянні суща українська людина, яку єднає „наука і любов істини", що стало девізою літніх курсів та Українського Католицького Університету в Римі.

Ген. пор. В. Филонович

В середу, 3-го червня ц.р., після довгої й важкої недуги, на 94-му році життя відійшов у вічність сл. п. ген. пор. Василь Филонович, активний учасник української визвольної війни 1917-1920 років.

Генерал Василь Филонович — це один з останніх старшин вищої ранґи, з життям і діяльністю якого була пов'язана Велика українська революція, відродження українських збройних сил та боротьба за українську незалежну державу на початку нашого століття.

Св. п. генерал-поручник Василь Филонович

Сл. п. ген. Филонович народився 15-го січня 1894 року в родині старого козацького-старшинського роду в місті Сумах на Харківщині. І вже в молодих роках був переслідуваний російською царською владою та висланий з України у далеко віддалені області колишньої Росії. Із заслання тікає на Кавказ і випадково зустрічає там інж. Дулю з роду тиж запорозьких козаків, які колись перейшли на Кубань. Під дбайливою опікою цього інженера улаштовується на працю, спочатку, як учень, а згодом підготовляється до іспиту (екстерном) і одержує звання землеміра.

В часі Першої світової війни був мобілізований до російської армії і закінчив відому Чугуївську старшинську школу. На початку революції 1917 року починає українізацію свого полку, а згодом і дивізії. Виділивши 23 піхотні сотні та 3 гарматні батерії переходить з ними на Україну. При кінці 1917 року був призначений до рідного міста Суми військовим комендантом повіту. В Сумах організує кінний полк, та кілька піших сотень. В часі наступу Червоної армії на Україну був призначений командуючим на відтинку Ворожба-Суми-Гайворон. Після запеклих боїв та при загальному відступі, з наказу Головної команди фронту, реорганізує всі свої військові частини, формуючи їх за новоприйнятим зразком — Сумський окремий курінь кількістю 1,500 багнетів і під Полтавою вливається до складу 4-го полку Січових Стрільців та бере участь у всіх боях цього полку. При обороні Житомира був тричі важко ранений. При чому слід згадати, що покійний за час всієї військової служби дістав 12 поранень, і ціле життя терпів послаблення фізичної сили.

На початку 1919 року з наказу Головного Отамана Симона Петлюри був призначений на становище старшини окремих доручень при ставці Головного Отамана, де виконував деякі відповідальні завдання.

В часі вирушення армії в зимовий похід захворів на тиф і був залишений у шпиталі в місті Кам'янці Подільському. В грудні 1919 року згідно з наказом військового референта отамана Колодія в складі 32-ох старшин був висланий в запілля ворога для підсилення повстанчого руху на Катеринославщині. З цією групою перейшов по запіллі білої і червоної армій. Пробираючись через місто Одесу був пізнаний білими росіянами, арештований і відданий під військовий польовий суд і для розправи відвезений до міста Новоросійська, звідки при допомозі двох українців вдалося втекти в гори, де приєднався до повстанчої групи т. зв. „Зелених", кубанських козаків, які не визнавали ані білих, ані червоних російських військ. Незабаром після смерти команданта цієї групи, як найстарший старшина перебрав командування. Розуміючи безвиглядність цієї боротьби в боях то з білими, то з червоними росіянами, пробивається до кордону Грузії, переходить т. зв. Сухумський перевал, віддає себе і цілу групу в руки грузинів та повідомляє про це Українську військову місію в Тбілісі. Цілу групу грузини звільнили, а за майно, зброю і коней виплатили гроші.

В Грузії В. Филонович дістає призначення до складу Української військової місії і як член цієї місії відвідує Азербайджан та Вірменію. І коли виникла потреба організувати українське представництво в місті Поті (Грузія), то він був призначений на становище віцеконсула.

Під час висилки зі ставки Головного Отамана Української військової місії до командуючого військами „Юга Росії" ген. Врангеля, дістав таємне відрядження до Криму із завданням познайомитись з справжнім станом цієї армії. Належно виконавши те завдання, переїхав в Царгород і через Болгарію прибув до ставки Головного Отамана. В ставці був приділений до генерального штабу та був командировний, як воєнний аґент на Балкани з місцем осідку в Болгарії. 1921 року на домагання уряду червоної Московщини був висланий з Болгарії і приїхав до Чехо-Словаччини. Тут вступив до високої технічної школи, яку закінчив із званням інженера і працював на будові шляхів. Восени 1933 року одружився з панною Веронікою з дому Михалевичів. Одружені мали одного сина Василя, який в Америці успішно закінчив архітектуру і тепер працює в одній з поважних американських фірм.

В 1939 році брав участь у визвольній боротьбі Карпатської України, а після відходу начальника оборони полк. С. Єфремова та шефа штабу Гузара-Колядзинського зайняв їх місце і після боїв виводив головні сили Карпатської Січі до Румунії, яка після домовлення передала цілий відділ назад мадярам. У мадярському концтаборі зазнав неймовірних знущань від мадярів. Після звільнення з концентраційного табору приїхав до Словаччини.

Приїхавши до ЗСА 1951 року, спочатку перебував з родиною у місті Чикаго, а згодом переїхав до Міннеаполісу-Сейнт Полу в Міннесоті і тут цілковито включився в українське життя і за цей час був кілька років головою місцевого Товариства Прихильників УНР, а згодом протягом довшого часу очолював Союз Українських Ветеранів у ЗСА. Від 1973 до 1978 року був керівником ресорту військових справ при Державному Центрі та до кінця життя був почесним головою Союзу Українських Ветеранів Армії УНР і Українського Резистансу. Так само до кінця свого життя був головою Контрольної Комісії Товариства Прихильників УНР в Міннеаполісі.

У громадському й товариському житті покійний відзначався обов'язковістю і добрими товариськими прикметами. Брав активну участь у національних імпрезах часто як доповідач або як добрий дорадник, живо цікавився політичними подіями в світі, а зокрема в Україні та українській громаді на чужині. Був жертвенний на всякі національні потреби.

Покійний не належав до ніякої політичної партії, але незалежно від того він мав свої політичні погляди. Він часто говорив, що крім політичних програм різних політичних партій ми мусимо мати ще одну спільну державну ідеологію, яка б ці партії об'єднала в одну політичну силу для боротьби за наші спільні державні інтереси. Найкращим державним устроєм він уважав Українську Народну Республіку, як демократичну державу українського народу, тому він часто висловлювався: „Будучи вояком, я присягав на Конституцію УНР, за неї я воював і ніколи її не зрадив і не зраджу".

При численній участи громадянства похорон покійного відбувся в суботу, 6-го червня, з української православної церкви св. Юрія Переможця в Міннеаполісі на цвинтар „Форест Лавн" в Сейнт Полі, близько могили його дружини сл. п. Вероніки.

Над могилою від Союзу Українських Ветеранів Армії УНР і Українського Резистансу та від Товариства прихильників УНР в Міннеаполісі попрощав голова союзу А. Семенюк. Після похорону відбулася тризна, яку вступним словом розпочав митроф. прот. отець Михайло Куданович, дальше ведення тризни перебрав А. Семенюк, познайомивши присутніх з життєписом покійного. Після цього слово забирали Михайло Каркоць, Люба Менжега, Олександра Романченко та інші, а син покійного інж. Василь Филонович подякував присутнім за співчуття та участь в похороні. Тризну закінчено молитвою та проспіванням зворушливого „Вічная пам'ять!"

Всі ми розходились з почуттям глибокого смутку, бо втратили великого українського патріота, який ціле своє життя віддав боротьбі за краще майбутнє українського народу.

Покійний осиротив сина інж. Василя Филоновича, невістку Ліду і внуків Марка та Данила.

А. Семенюк

Повідомляємо Родину, Знайомих і Приятелів, що в сороковий день смерти

бл. п.

Василя Вишиваного

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

в церкві св. Юра в Ню Йорку, у вівторок, 11-го серпня 1987 р. о год. 8:30 ранком;
в Оттаві, Канада;
в католицькій церкві Непорочної Діви Марії, Aiken, South Carolina.

Просимо про участь і молитви

ДРУ... ЧА І ДІТИ

Ґрадуаційна вечірка „Рідної Школи" Українознавства при катедрі свв. Володимира і Ольги у Вінніпеґу

Табльо ґрадуантів „Рідної Школи" українознавства при катедрі свв. Володимира і Ольги у Вінніпеґу. Верхній ряд, учителі (зліва): о. Роман Кисілевський, Ярослава Іванчук, Володимир Мельник, Мирослава Стельмах, о. Богдан Боровець. Середній ряд (зліва): Івась Балюта, Петруся Пекарська, Ліда Журавська, Василь Балюта, Анна Лепка, Антін Ґорський. Нижній ряд: Мирон Кравчук, Багія Лагам, Мішел Лагам, Андрій Іванчук. Мистецьке оформлення табля Галі Столяр.

Чудовим, ніколи не проминаючим спомином залишиться день 6-го червня ц.р. для ґрадуантів „Рідної Школи" українознавства при катедрі свв. Володимира й Ольги у Вінніпеґу, яких батьки, учителі та громадянство вшанували, неначе родинним святом.

Цьогорічний ґрадуаційний комітет під проводом проф. Івана Балюти з допомогою учительки 10-ої кляси Ярослави Іванчук влаштували величаву імпрезу з гарною програмою ґрадуантів, обильною вечерою та балем з музикою. Приємна атмосфера, щирі усміхи, радісні вітання створили враження великого свята. За накриті столи засіло 110 осіб, щоб привітати та побажати всього найкращого нашій надійній зміні на їхньому новому шляху.

Навчання 10-ої кляси „Рідної Школи" українознавства свв. Володимира й Ольги закінчилося кінцевим іспитом перед окремою комісією 30-го травня ц.р., спільним таблом абітурієнтів і учителів, благодатною ґрадуаційною Службою Божою 31-го травня та ґрадуаційною вечіркою 6-го червня.

У гарній залі Пембіна Голл у Манітобському університеті зібрались батьки, приятелі, учителі, представники суспільного-громадських організацій, о. крилошанин Роман Кисілевський з дружиною, о. Богдан Боровець, о. диякон Степан Тиравський. Ґрадуаційну вечірку звеличив своєю присутністю Владика Максим Германюк.

Управитель „Рідної Школи" Володимир Мельник відкрив вечірку . Привітавши ґрадуантів, батьків і всіх присутніх, він виголосив слово про значення і потребу рідношкільного навчання і виховання та передав ведення програми ґрадуантам Василеві Балюті та Анні Липкій, які дуже добре вив'язалися зі своїх завдань. В. Балюта попросив Владику провести молитву та поблагословити трапезу. Потім розпочалася програма. Анна Лепка попросила Петрусю Пекарську представити ґрадуантів, які сиділи за першим головним столом, а ними були: Іван Балюта, Багія Лагам, Мирон Кравчук, Петруся Пекарська, Андрій Іванчук, Ліда Журавська, Василь Балюта, Анна Лепка, Мішел Лагам і Антін Ґорський.

Івась Балюта представив гостей головних столів, а Мішел Лагам — голів суспільно-громадських організацій. Змістовне слово виголосив о. крилошанин Роман Кисілевський, висловлюючи щиру подяку батькам, учителям за їхню жертвенну працю та побажав ґрадуантам гарних успіхів на майбутнє.

Дуже гарний і змістовний привіт зложив Адріян Шепертицький від Крайового Центру Українських Шкільних Рад при Централі Комітету Українців Канади та вручив усім ґрадуантам подарунок — „Кобзар" Тараса Шевченка.

Привіт у віршованій формі зложила голова Крайової Управи Комітету Українок Канади Мирослава Стельмах та вручила всім ґрадуантам книжку про Лесю Українку Віри Рич. Потім привіт зложив д-р Сергій Радчук — президент Української Канадської Фундації ім. Т. Шевченка. Привіт від Пластової Станиці Вінніпеґу зложив станичний Остап Гавалешка, від Відділу Об'єднання Жінок Ліґи Визволення України гарний привіт зложила голова Тетяна Сидор та роздала грошові нагороди, які одержали: Андрій Іванчук, Василь Балюта, Ліда Журавська, Антін Ґорський і Анна Лепка.

Петро Монастирський зложив привіт від Ради Українських „Рідних Шкіл" у Вінніпеґу та вручив усім ґрадуантам українські співанники. Від Клюбу українських професіоналістів та підприємців зложив привіт Михайло Рута і вручив дві книжки як нагороди, які одержали: Андрій Іванчук — Леся Українка „Збірник праць на 100-річчя поетки", видане Світовим Комітетом для відзначення 100-річчя з дня народження Лесі Українки, і Василь Балюта — Англо-український словник М. Л. Подвезька. Також вручив чотири грамоти, які одержали ґрадуанти Андрій Іванчук, Василь Балюта, Ліда Журавська та Антін Ґорський. Гарний привіт зложив Роман Бабух від ощадно-кредитової спілки „Карпатія" та вручив усім ґрадуантам ощадностеві книжки на суму 25 дол. щоб заохотити їх щадити та підтримувати українські кредитові кооперативи.

Усі промовці раділи успіхами нашої молоді та висловлювали надію, що вони, пішовши у світ на вищі студії до університетів, будуть там амбасадорами української справи та ширитимуть правду про долю нашої поневоленої, але нескореної Батьківщини — України.

Усі промовці підкреслювали важливість правильного виховання молоді з релігійно-національному дусі та висловлювали сподівання, що наша молодь гідно репрезентуватиме українську спільноту перед чужинецьким світом та залишиться вірною ідеалам своїх батьків.

І під таким аспектом треба дивитись на ці традиційні ґрадуаційні вечірки. Це не тільки час розваги і забави, але в першій мірі важливий засіб виховання молоді.

Письмові привіти дуже гарно відчитали Багія Лагам від Організаційної комісії СФУЖО, Мирон Кравчук від президента Централі Комітету Українців Канади д-ра Дмитра Ціпівника та Івась Балюта від Українського запомогового Братства св. Миколая.

Також письмові привіти ґрадуанти одержали від Архиепархіяльної Управи Ліґи Українських Католицьких Жінок Манітоби, від товариства читальні „Просвіта", від Канадської Фундації Українського Вільного Університету, від Товариства „Рідна Школи" ім. Маркіяна Шашкевича, від Братства Колишніх Вояків 1-ої Української Дивізії Національної Армії та від Канадсько-Українського Інституту „Просвіта".

З прощальною промовою до випускників „Рідної Школи" звернулася опікунка 10-ої кляси Ярослава Іванчук, яка у своєму слові дала признання ґрадуантам за їхню пильність, послідовність і працьовитість впродовж десяти років навчання в „Рідній Школі", чого результатом є сьогоднішня ґрадуаційна вечірка і одержання свідоцтв та грамот про успішне закінчення „Рідної Школи" українознавства. Також заохочувала ґрадуантів до дальшого поглиблювання знань з ділянки українознавства, що дасть їм доступ до скарбів української культури та науки. Своє слово закінчила побажанням якнайкращих успіхів на майбутнє. Опісля викликала ґрадуантів і вручила їм грамоти, свідоцтва та книжкові нагороди: „Т. Шевченко-маляр", ілюстроване видання праці Івана Кейвана, книжку: „Україна і українці" І. Овечка, яку ґрадуанти дістали від Українського Запомогового Братства св. Миколая.

Милу несподіванку для всіх, а особливо для ґрадуантів, зробив Український Народний Союз, який переслав кожному ґрадуантові чек на 25 дол. Таким символічним жестом УНС дуже часто це виконує протягом довгих років, і тому УНС належиться щиросердечна подяка та призання.

Слово від імені ґрадуантів мали Андрій Іванчук та Ліда Журавська, які зі зворушенням висловлювали подяку батькам, учителям, виховникам, опікунові „Рідної Школи" о. крилошанинові Романові Кисілевському, а зокрема теперішній господині 10-ої кляси учительці Ярославі Іванчук, та підкреслили: „Ми всі дорожимо нашою українською школою, бо школа допомагає зберегти наше молоде покоління при українстві". Опісля Антін Ґорський дуже гарно і зі зворушенням виголосив деклямацію „До Молоді" Старицького.

Батьківський привіт зложив голова ґрадуаційного комітету Іван Балюта. Він поґратулював ґрадуантам за успіхи і досягнення під час 10 років навчання у „Рідній Школі" українознавства та зложив щиру подяку родичам , учителям та отцям катехитам за довголітню працю над нашою молоддю, подякував усім членам ґрадуаційного комітету за їхню віддану працю в підготовці ґрадуаційної вечірки.

У духовному піднесенні присутні проспівали ґрадуантам „Многая літа". Опісля Андрій Іванчук вручив Владиці Максимові Германюкові подарунок від ґрадуантів у доказ подяки за присутність на верічці, а Ліда Журавська вручила подарунок о. крилош. Р. Кисілевському за довголітню опіку над „Рідною Школою". Присутні зі зворушенням заспівали пісню Василя Симоненка „Мати синові".

Відтак Івась Балюта подякував господині 10-ої кляси Я. Іванчук за віддану працю в „Рідній Школі" українознавства та вручив їй китицю рож і гарний дарунок, як також вручено дарунки о. катехитові Б. Боровцеві, директорові школи В. Мельникові та учительці М. Стельмах.

Попрошений до слова Владика Максим Германюк у своєму слові підкреслив вагу української мови, яку треба плекати, вивчати та поширювати та нею послуговуватися у всякій комунікації, вона повинна і мусить гомоніти у наших хатах, у нашій Церкві, як також згадав про приготування до 1000-річчя Хрищення Руси-України. Закриваючи ґрадуаційну вечірку, Василь Балюта подякував Владиці, всім священикам та присутнім, що своєю участю звеличали ґрадуаційну вечірку. Молитвою, яку провів о. Богдан Боровець, закінчено цей надзвичайно гарний вечір. Під звуки оркестри Марка Коритовського в танець пішла молодь та гарно забавлялись до пізньої ночі.

Ярослава Іванчук

ІРАНСЬКА ВІЙСЬКОВА фльота розпочала в Гормузькій затоці триденні маневри і військові спостерігачі побоюються, що між іранськими кораблями і американськими, які супроводжають оливні танкери Кувайту під американськими прапорами, може дійти до перестрілки, тим більше, що місце маневрів вибрано спеціяльно для демонстрації іранської морської сили. Багато говориться про самовбивчі групи, які, мовляв, готові є виконати будь-яку атаку на американські кораблі, якщо їм дозволить на таку небезпечну зачіпку з американцями аятолла Хомейні й інші іранські екстремісти, що є тепер при владі.

З'ЄДНАНІ СТЕЙТИ АМЕРИКИ і Західня Німеччина підписали новий договір про заінсталювання нової ракетної системи, яка має охороняти військові кораблі і знищувати низьколетючі ракети. Договір підписали з американської сторони секретар Департаменту оборони Каспар Вайнбергер, а з німецької міністер оборони Манфред Вернер. Нові ракети РАМ належать до категорії легких ракет, їхня довжина 9,25 фута, вони випосажені радаром і системами магнетичного притягання, яка збільшує їхню ефектовність і приціл.

Пресовий Фонд „Свободи"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою пожертву на фонд „Свободи" і дитячого журналу „Веселка" та потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА ч. 16.

О. Лаба, Амстердам	30.00
М. Ржепецька, Ню Йорк	30.00
Н. Н.	25.00
С. Непша, Фінікс	25.00
П. Пундій, Чикаго	20.00
І. Рондяк, Натик	20.00
Я. Личковський, Семінол	18.57
П. Буковінський, Бейон	13.51
В. Бойко, Джерзі Сиkі	12.00
Т. Закидальський, Торонто	12.00
Г. Іванів, Джерзі Сиkі	10.00
І. Мулькевич, Торонто	10.00
В. Наконечний, Вашінгтон	10.00
Л. Рибіцька, Пассейк	10.00
М. Хойнацька, Овк Форест	10.00
П. Максимонко, Альґонкін	7.44
О. Ільків, Бруклин	7.00
М. Кінаш, Дітройт	7.00
М. Перейма, Ля Саль	7.00
М. Сулима, Рочестер	7.00
Д. Хухра, Кергонксон	7.00
С. Розак, Гамбург	6.15
М. Аврамчук, Кергонксон	5.00
Р. Біловус-Кратко Лейквуд	5.00
А. Заяць, Норридж	5.00
О. Карпяк-Бенцаль, Міннеаполіс	5.00
І. Лотоцький, Норт Порт	5.00
В. Мельничин, Френкфорт	5.00
А. Моцьо, Чикаго	5.00
М. Телюк, Стемфорд	5.00
М. Франко, Клівленд	5.00
О. Чорній, Бракпорт	5.00
С. Чучук, Чикаго	5.00
С. Розак, Гамбург	4.75
Г. Паранчук, Ляшін	4.52
О. Метельський, Нортгемптон	3.31
Е. Лехман, Віллімантик	3.00
І. Чапля, Сан Сиkі	3.00
М. Андрейко, Бруклин	2.00
М. Бавус, Рочестер	2.00
В. Бриґідер, Монтреаль	2.00
І. Війтик, Фініксвілл	2.00
Б. Гомнерський, Вен Насс	2.00
П. Гусак, Ню Йорк	2.00
В. Захаріясевич, Ведерфілд	2.00
С. Кецик, Ґлочестер	2.00
І. Косіковський, Віндсор	2.00
В. Кулинич, Ню Йорк	2.00
А. Лучанко, Рочестер	2.00
П. Лущак, Тандер Бей	2.00
Р. Мазяр, Блюмфілд	2.00
В. Михайлів, Філядельфія	2.00
Б. Одежинський, Джексон Гайтс	2.00
А. Озимко, Клифтон	2.00
А. Оскак, Торонто	2.00
Ґ. Ощипко, Автремонт	2.00
В. Ніщук, Балтимор	2.00
Н. Панчак, Філядельфія	2.00
Е. Сенишим, Монтреаль	2.00
Д. Стефура, Вудсайд	2.00
А. Хомяк, Таксон	2.00
Т. Яровенко, Ґринзбі	2.00
С. Серкез, Ірвінгтон	1.00

ДЕЯКІ ПОМИЛКИ

У статтях Льва Яцкевича „Нове і старе в медичних науках" („Свобода", ч. 126, 3-го липня ц.р.) має бути: „Вистачить тільки згадати, що в 1700 роках до Н.Х. існував славний звід законів Гаммурабі" ... та в статті „Сильні постаті 'Слабої статі' " („Свобода", ч. 145 з 31-го липня ц.р.) треба читати: ....,небожа гетьмана Мазепи, з Ганною Мирович Забілою, який закінчився шлюбом, проти якого виступала майже вся козацька старшина на чолі з будучою гетьманшою (Орликовою) Ганною Герцик..." Ред.

ОРКЕСТРА ГІРНЯКА

В репортажі про З'їзд Об'єднання Сеньйорів УНС „Свобода" ч. 141 з 25-го липня 1987 року п. н. „Е. Волошин очолив Об'єднання Сеньйорів УНС", слід справити „Відтак під звуки оркестри Гірняка сеньйори забавлялися..." Р. Б.

ВІДІЙШЛИ

● ВІД НАС ●

ЕВА КОЛТОНЮК ГАН, член та предсідник 369-го Відд. УНС Б-ва св. Миколая в Палмертоні, Па., померла 5-го липня 1987 року на 78-му році життї. Нар. 1908 року в Галичині. Членом УНС стала 1943 року. Залишила у смутку три дочки Дороту Зелинську, Гелен Навроцьку та Керол Голм і чотирьох синів Михайла, Володимира, Василя і Давида; братів Франка та Олексу і три сестри Франсис Белдик, Стеллу Фрост та Стефанію; 21 внуків і 5 правнуків. Похорон відбувся 9-го липня 1987 року.

Вічна Їй Пам'ять!

Павло Крепич, секр.

КАРОЛИНА АНДРУСЕВИЧ член УНС Відд. 292-го ім. св. Івана Хрестителя в Дітройті, Миш., померла 24-го червня 1987 року на 91-му році життя. Нар. в листопаді 1895 року в Україні. Членом УНС стала 1935 року. Залишила у смутку дочок Катерину і Софію, внуків Керол, Джек, Лінду, Синді Ларрі і 6 правнуків. Похорон відбувся 27-го червня 1987 року на цвинтарі св. Хреста в Дітройті, Миш.

Вічна Їй Пам'ять!

Стелла Федик, секр.

ЮСТИНА (Стелла) ГАЛЬЧИШАК, член УНС Відд. 292-го в Дітройті, Миш., померла 3-го липня 1987 року на 94-му році життя. Нар. 16-го червня 1893 року в Самборі, Україна. Членом УНС стала 1925 року. Залишила у смутку синів Івана і Стефана, шість внуків і 13 правнуків. Похорон відбувся 6-го липня 1987 року на католицькому цвинатарі св. Домініка в Клінтоні, Миш.

Вічна Їй Пам'ять!

Стелла Федик, секр.